

Marine Harvest Norway AS
Postboks 4102 Sandviken

5835 BERGEN

Adm.enhet: Tildelingsseksjonen
Saksbehandler: Thorbjørnsen/Skjetne
Telefon: 90361725 / 48124810
Vår referanse: 16/1948
Deres referanse:
Dato: 16.11.2018

Marine Harvest Norway AS - prinsippavklaring vedrørende materialvalg for konseptet Egget

Fiskeridirektoratet viser til spørsmål om endret materialvalg for konseptet Egget 30. august 2018. Vi viser også til tilsagn om utviklingstillatelser til Egget 1. mars 2018 og til Nærings- og fiskeridepartementets svar på klage på delvis avslag 18. desember 2017, og til øvrige vedtak og korrespondanse i saken.

Bakgrunn

I henvendelse til Fiskeridirektoratet 30. august 2018 skriver Marine Harvest Norway AS (heretter "Marine Harvest" eller «MHN») at det er nødvendig å bygge selve skallstrukturen til Egget i stål i stedet for det materialet som er framhevet i søknaden (sandwich FRC).

Ifølge henvendelsen har MHN dokumentasjon på styrke og sikkerhet for Egget bygget i stål og selskapet vil oversende fullstendige dimensjonerende konstruksjonsanalyser og annen teknisk dokumentasjon som oppfyller kravene Fiskeridirektoratet oppstiller. Selskapet ønsker en prinsippavklaring fra Fiskeridirektoratet på at tilsagnet vil kunne endres slik at bruk av stål utgjør et akseptabelt materialvalg.

Marine Harvests mål er å utvikle en teknologi som ikke bare fungerer biologisk og miljømessig, men som også er konkurransedyktig nok til å brukes i stor skala av akvakulturnæringen. MHN understreker at ut over økt styrke, vekt og kostnadselementer så vil ikke materialvalget påvirke utforming, funksjon eller suksesskriterier med tanke på å løse areal- og miljøutfordringer.

Videre framhever MHN hovedgrunnene til at det er nødvendig å bygge Egget i stål:

- 1. Stål er meget dokumentert materiale som benyttes i store maritime konstruksjoner. Å arbeide med dette materialet gjør styrkeberegning og verifisering enklere og tryggere.*

2. *Skalérbarhet: ved en kommersialisering av teknologien kan verftsindustrien produsere mange enheter på kort tid, hvilket gjør teknologien mer konkurransedyktig og raskere tilgjengelig for havbruksnæringen i kommersiell fase.*
3. *Bruk av stål vil gjøre at man kan nærme seg størrelsen på investering slik det opprinnelig var forutsatt i søknaden. Med sandwich FRC er ikke dette mulig. Detaljanalyser viser at opprinnelig materialvalg blir langt mer kostbart enn opprinnelig budsjett. Ved bruk av stål vil faktiske kostnader ikke overskride opprinnelig budsjett i samme grad.*

MHN viser til rapport med preliminær globalanalyse av fire ulike skallmaterialer for Egget, utført av Aquastructures AS.

MHN understreker at prosjektet vil gjennomføres slik det er omsøkt og tildelt, og at samtlige målkriterier skal oppfylles.

Etter Marine Harvests syn vil endringen ikke ha noen innvirkning på innovasjonsgraden i prosjektet eller mulighet til å bidra til å løse areal og miljøutfordringene.

Endring av materialvalg til stål vil ifølge MHN fortsatt øke investeringsnivået sammenlignet med innsendt budsjett, og vil dokumentere dette.

Rettslig grunnlag

Det går fram av laksetildelingsforskriften § 23b første ledd at «(s)øker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer». Femte ledd sier at det ved tildeling av tillatelse skal fastsettes hvordan innehaver av tillatelsen skal rapportere til Fiskeridirektoratet om fremdriften i utviklingsprosjektet. Dette skal gjøres etter dialog med søker. Det skal fastsettes målkriterier for når prosjektet anses gjennomført.

Forskriftens § 28b første ledd lyder: «(m)aksimal tillatt biomasse per tillatelse fastsettes etter en konkret vurdering hvor det blant annet skal tas hensyn til søkers behov. Ved tildeling av utviklingstillatelse kan det tas hensyn til innehavers behov for økonomisk utbytte som følge av salg av ordinær matfisk, jf. siste ledd.

Fiskeridirektoratets vurdering

Betydelig innovasjon

Marine Harvest har fått tildelt seks utviklingstillatelser til utvikling av konseptet Egget. Det går fram av vedtaket at tillatelsene skal drives i henhold til søknad. Av søknaden framgår det at Eggene skal bygges i sandwich FRC. Dette er også gjengitt i beskrivelsen av konseptet i vedtakets punkt 4.2. Fiskeridirektoratet slo fast i vedtakets punkt 6.4 at «(k)onstruksjonens form med tilhørende løsninger er unik sammenlignet med annen produksjonsteknologi på akvakulturområdet. Produksjonsenheten representerer videre en rekke forbedringer i forhold til kjent teknologi på området og søker har etter direktoratets vurdering sannsynliggjort gjennomførbare av prosjektet». Fiskeridirektoratet har etter dette foretatt en vurdering av konstruksjonen med

tilhørende løsninger, herunder materialvalg og funnet at prosjektet er gjennomførbart med det omsøkte materialvalget. Fiskeridirektoratet kom etter dette til at vilkåret om betydelig innovasjon var oppfylt.

Rapporten fra Aquastructures som MHN viser til i henvendelsen om endret materialvalg lå ikke ved oversendelsen. Fiskeridirektoratet understreker at dette imidlertid ikke er avgjørende for vurderingen.

Fiskeridirektoratet utelukker ikke at vilkåret om betydelig innovasjon kunne vært oppfylt ved bygging av Egget i stål, dersom dette hadde vært en del av den opprinnelige søknaden. På den andre siden vil en endring av materialvalg kreve innsendelse av ny dokumentasjon på samme nivå som ble levert i forbindelse med den opprinnelige søknaden om utviklingstillatelser og etterfølgende dokumentasjon. Det kan stilles spørsmål ved om en slik endring med ny vurdering i realiteten innebærer en ny behandling av søknaden når det gjelder innovasjonsvilkåret.

Økonomi og risikoavlastning

MHN fremholder at målet er å utvikle en teknologi som også er konkurransedyktig nok til å brukes i akvakulturnæringen, og understreker at ut over styrke, vekt og kostnadselementer vil ikke materialvalget påvirke utforming, funksjon eller suksesskriterier med tanke på å løse areal- og miljøutfordringer. Videre sier MHN at bruk av stål vil gjøre at de kan nærme seg størrelsen på investering slik det opprinnelig var forutsatt i søknaden. MHN mener at med bruk av sandwich FRC er dette ikke mulig. MHN viser til at detaljanalyser tilsier at opprinnelig materialvalg blir langt mer kostbart enn opprinnelig budsjett, og at ved bruk av stål vil faktiske kostnader ikke overskride opprinnelig budsjett i samme grad. Detaljansene er ikke vedlagt henvendelsen.

Ved tildeling av utviklingstillatelser kan det ved vurderingen av antall tillatelser som kan tildeles, legges vekt på økonomien i prosjektet, jf. laksetiltingsforskriften § 28b siste ledd.

Nærings- og fiskeridepartementet foretok i vedtaket 18. desember 2017 en vurdering av økonomien i prosjektet. I vedtaket understreket departementet at hensikten med utviklingstillatelsene er å stimulere til teknologiutvikling, og at tildeling av den økonomiske fordelen utviklingstillatelsene faktisk representerer skal være en risikoavlastning for søker ved utviklingen av ny teknologi. Departementet la videre til grunn at det er riktig å legge vekten på verdien av tildeling av tillatelsene per i dag, selv om det hefter usikkerhet ved den fremtidige verdien på tillatelsene. Videre slo departementet fast at tildeling av utviklingstillatelser er et betydelig gode for de som får slike tillatelser, all den tid tillatelser til å drive akvakultur av laks i dagens marked er verdifulle. Desto lengre tidshorisonnt utviklingsprosjektet har dess større risiko hefter ved verdianslaget, men det innebærer like fullt tildeling av en potensielt verdifull tillatelse.

Deretter gikk departementet over til å foreta en vurdering av verdien på tillatelsene. Her slo departementet fast at «(t)ildelingen av utviklingstillatelser utgjør en betydelig rabatt, ettersom tillatelsene kan konverteres til alminnelig tillatelser om prosjektet tilfredsstiller forhåndsfastsatte målkriterier, mot et vederlag på 10 mill. kr per tillatelse. Det er i tidligere vedtak anslått at markedsverdien ligger et sted mellom 50 og 100 mill. kr. og rabatten per tillatelse utgjør dermed anslagsvis mellom 40 og 90 mill. kr. Tildeling av 14 tillatelser ville således kunne utgjøre en økonomisk kompensasjon mellom 400 og 1 260 mill. kr, og framstår som vesentlig større enn de anslåtte ekstraordinære kostnadene knyttet til prosjektet. Også ved tildeling av fire tillatelser vil klager oppnå en betydelig risikoavlastning. Departementet mener likevel at det foreligger store usikkerhetsmomenter knyttet til økonomien i prosjektet og at denne risikoen sett opp mot risikoen for øvrig i prosjektet tilsier at det kan være behov for en høyere risikoavlastning for at MHN skal kunne gjennomføre prosjektet». Departementet konkluderte med at MHN kunne tildeles tilstrekkelig biomasse til å utvikle 5 Egg.

Vurderingene foretatt av departementet er gjort med utgangspunkt i søknaden og den ettersendte informasjonen, både når det gjelder økonomi og materialvalg. Risikovurderingen som departementet foretok er gjort konkret på denne bakgrunn.

Som MHN selv skriver, har materialvalget betydning for økonomien i prosjektet. Fiskeridirektoratet peker først og fremst på at det er søker selv som må bære risikoen for egne forutsetninger for søknaden. Dette gjelder også forutsetninger om leverandører, priser og prosjektets økonomiske handlerom for øvrig. Ettersom materialvalget vil ha så store konsekvenser for økonomien i prosjektet finner Fiskeridirektoratet at dersom direktoratet skulle akseptere en endring av hvilket materiale Egget skal bygges i, ville det være nødvendig med en ny vurdering av om vilkåret om betydelige investeringer i laksetildelingsforskriften § 23b første ledd er oppfylt.

Endring av materialvalg vil også kunne få betydning for biomasseavgrensningen og vurderingen av behovet for risikoavlastning i prosjektet etter laksetildelingsforskriften § 28b første, sjette og syvende ledd. Herunder viser Fiskeridirektoratet også til Nærings- og fiskeridepartementets vedtak 16. juli 2018 med svar på klage på søknad om utviklingstillatelser til Marine Donut¹. Her la departementet til grunn at markedsverdien på en kommersiell tillatelse er minimum 152 millioner kroner for en tillatelse på 780 tonn. Mot et vederlag på 10 millioner kroner vil rabatten for en tillatelse dermed utgjøre minimum 142 millioner kroner. Ved en evt. ny vurdering av økonomien i prosjektet og behov for risikoavlastning ville Fiskeridirektoratet også måtte legge til grunn denne nye kunnskapen om verdien av kommersielle tillatelser. Det er ikke gitt at den nye vurderingen ville gitt samme resultat som departementet kom til i vedtaket 18. desember 2017 om tildeling av seks utviklingstillatelser for uttesting av fem Egg i en klynge.

---

¹ <https://fiskeridir.no/Akvakultur/Tildeling-og-tillatelser/Saertillatelser/Utviklingstillatelser/Brev-og-vedtak>

Spørsmålet om endret materiale for utvikling av Egget krever at søknaden om utviklingstillatelse vurderes på nytt opp mot flere av vilkårene for tildeling av utviklingstillatelse. Fiskeridirektoratet finner etter dette at en endring som skissert i henvendelsen fra MHN 30. august 2018 innebærer en ny søknad etter laksetildelingsforskriftens bestemmelser om utviklingstillatelse. Den midlertidige ordningen med utviklingstillatelse opphørte 17. november 2017. Fristen for nye søknader er etter dette gått ut.

For ordens skyld understreker Fiskeridirektoratet at en utvikling av Egget i stål ikke vil være i samsvar med tilsagnet. Fiskeridirektoratet har etter vurderingene foretatt over ikke anledning til å endre tilsagnet av 1. mars 2017 når det gjelder materialvalg for utvikling av konseptet Egget.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift

Mottakerliste:

Marine Harvest Norway AS	Postboks 4102 Sandviken	5835	BERGEN
--------------------------	----------------------------	------	--------

Kopi til:

Nærings- og Fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO
----------------------------------	-------------------	------	------